

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

Çukurova University

Journal of Faculty of Divinity

Cilt 17

Sayı 1

Ocak-Haziran 2017

T. C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ (ÇÜİFD)
2017 (17/1) Ocak-Haziran
ISSN: 2564-6427

Sahibi

Prof. Dr. Ali Osman Ateş (Dekan), *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi*

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Hasan Kayıklık (Başkan), *Ç.Ü. İlahiyat Fakültesi*

Doç. Dr. Bekir Tatlı, *Ç.Ü. İlahiyat Fak.* - Prof. Dr. Nuran Öztürk, *Ç.Ü. İlahiyat Fak.*

Doç. Dr. Yusuf Gökalp, *Ç.Ü. İlahiyat Fak.* - Doç. Dr. Tuğrul Yürük, *Ç.Ü. İlahiyat Fak.*

Okt. Şenel Durmaz, *Ç.Ü. İlahiyat F.- Arş. Gör. Ahmet Rifat Geçioğlu, Ç.Ü. İlahiyat Fak.*

Arş. Gör. Aygül Düzenli, *Ç.Ü. İlahiyat F.- Arş. Gör. Ömer Sadıker, Ç.Ü. İlahiyat Fak.*

Yabancı Dil Editörleri

Okt. Şenel Durmaz- Arş. Gör. Ahmet Rifat Geçioğlu

Redaksiyon ve Dizgi

Doç. Dr. Bekir Tatlı

Yayın Tarihi: Haziran 2017

Dergimizin Yer Aldığı Bazı Veri Tabanları

Yazışma Adresi

Çukurova Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Balcalı Kampüsü, 01330 Sarıçam/Adana

ilahiyatdergi@gmail.com

Makalelerin bilim, dil ve hukuk bakımından sorumluluğu yazarlarına aittir.

Ç. Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi hakemli bir dergi olup yılda iki defa yayımlanır.

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Abdulkadir Evgin, Kahramanmaraş Sütçü İmam Ü.

Prof. Dr. Abdülkerim Bahadır, Necmettin Erbakan Ü.

Prof. Dr. Adnan Demircan, İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. Adnan Koşum, Süleyman Demirel Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet İnam, Orta Doğu Üniversitesi

Prof. Dr. Bilâl Kemikli, Dumlupınar Üniversitesi

Prof. Dr. Halis Albayrak, Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan Onat, Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Kamil Çakın, Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Bayraktar, Yeditepe Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Evkuran, Hitit Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa Ünal, Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Zeki Salih Zengin, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Bu Sayının Hakemleri (unvan gözetilmeden isim sırasına göre)

- Prof. Dr. Abdulkadir Evgin, *Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Prof. Dr. Abdullah Kahraman, *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Doç. Dr. Abdullah Özbek, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Yrd. Doç. Dr. Ali Bayer, *Karaman Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi.*
- Yrd. Doç. Dr. Ali Fidan, *Karadeniz Teknik Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Doç. Dr. Ali Kuşat, *Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Prof. Dr. Ali Ulvi Mehmedoğlu, *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Prof. Dr. Asım Yapıcı, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Prof. Dr. Aysel Ergül Keskin, *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.*
- Doç. Dr. Bekir Tatlı, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Doç. Dr. Burhan Baltacı, *Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Prof. Dr. Enbiya Yıldırım, *Anakara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Doç. Dr. Erdal Yıldırım, *Munzur Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi.*
- Prof. Dr. Fatih Yahya Ayaz, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Yrd. Doç. Dr. Ferhat Yılmaz, *Mustafa Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Yrd. Doç. Dr. Hakan Uğur, *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Yrd. Doç. Dr. Halil İmamoğlugil, *Yıldırım Beyazıt Ü. Toplum Bilimleri Fakültesi.*
- Prof. Dr. Halim Öznurhan, *Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Prof. Dr. Halis Albayrak, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Doç. Dr. Hasan Akkanat, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Prof. Dr. Hasan Kayıklık, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Doç. Dr. Hayri Kaplan, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Prof. Dr. Himmet Konur, *Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Doç. Dr. Huriye Martı, *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Prof. Dr. Hüsnü Ezber Bodur, *Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Yrd. Doç. Dr. İbrahim Kaplan, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*
- Doç. Dr. İhsan Çapçioğlu, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Prof. Dr. İsmail Erdoğan, *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Prof. Dr. Mehmet Ali Kırmaz, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Fatih Yalçın, *Şeyh Edebali Ü. İslâmî İlimler Fakültesi.*

Prof. Dr. Muhammet Yılmaz, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Doç. Dr. Musa Alp, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Doç. Dr. Mustafa Kaya, *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Ulu, *Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Doç. Dr. Nadir Özdemir, *Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Yrd. Doç. Dr. Nail Karagöz, *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Prof. Dr. Nasi Aslan, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Prof. Dr. Nurullah Altaş, *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Yrd. Doç. Dr. Nurullah Denizer, *Uşak Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi.*

Doç. Dr. Saffet Kartopu, *Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Doç. Dr. Sami Kılınçlı, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Yrd. Doç. Dr. Sevde Düzgüner, *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Prof. Dr. Temel Yeşilyurt, *Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Prof. Dr. Vahit Gökteş, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

Prof. Dr. Zafer Kızıklı, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.*

İÇİNDEKİLER

• MAKALELER / ARTICLES

Hasan KAYIKLIK - Mehmet Emin KALGI

Dinsel Yaşayış Ölçeği: Geçerlik Güvenirlik Çalışması 1

Nasi ASLAN

Ahkâm Hadislerinde Psikolojik Etmenler: Regl Dönemindeki Talâk
Üzerine Bir İnceleme 21

İsmail ŞIK

Necmeddin Tarsusî'nin "Urcûze fî Vefeyâtî'l-A'yân Min Mezhebi Ebî
Hanîfeti'n-Nu'mân" Adlı Eseri: Tedkik, Çeviri ve Değerlendirme 39

Abdullah ÖZBOLAT

"Organlarımla Dirilmek İstiyorum."- Organ Bağışının Dini-Toplumsal
Arkaplanı 61

Musa ALP

Arap Dilinde هل / Hel ve إ / Hemze Soru Harflerinin Vaz'ı ve Kullanımı 89

Sami KILINÇLI

İşârî Te'vil ve Kuşeyrî'nin Cihad ve Kıtal Ayetlerini Yorumlama
Yöntemi 119

Saim YILMAZ - Furkan ERBAŞ

Endülüs Emevî Halifesi II. Hakem'in İlmî Kişiliği ve İlim Hayatına
Sağladığı Katkılar 157

Tuna TUNAGÖZ

Ebû'l-Berakât el-Bağdâdî Üzerine Çalışmalar: Bir Kaynakça Denemesi 187

Ertuğrul DÖNER

Bazı Kültürlerde ve Dinlerde Zaman..... 227

Mahmud Esad ERKAYA

Tasavvuf Klasiklerinde Sohbet ve Uhuvvetin Temel İlkeleri..... 249

Yusuf EMRE - Gülşen ÖZGEN

İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Mizah Anlayışlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi..... 277

Yasemin GÜLEÇ

Adil Davranışlar Gösterme Ölçeği (ADGÖ) 299

Emad Gazi KENAN

فلسفة الوطن والمواطنة في الفكر التربوي الإسلامي (دراسة سرديّة تأصيليّة)

İslami Eğitim Düşüncesinde Vatan ve Vatandaşlık Kavramları..... 317

Abdulsettar Elhaj HAMED

الأندلس في الأدب التركي الحديث

Yeni Türk Edebiyatında Endülüs 335

Nurullah DENİZER

Bir Müfessir Olarak Süddî el-Kebîr 357

• ÇEVİRİLER / TRANSLATIONS

Salâhuddin el-İDLÎBÎ / çev. Rıdvan YARBA

Eleştirel Kriterler ve Mezhepsel Önyargılar Bağlamında Muhaddislerin Râvilere Dair Hükümleri 391

Loren D. MARKS / çev. Ahmet Rifat GEÇİOĞLU

Ruh Sağlığı, Dinî İnanç ve “Sarsıcı Soru” 443

D. Shestopalets / çev. Talip DEMİR

İslam'ın Sekülerleşmesi: Kapsamlı Bir Analize Doğru 455

Petruta P. RUSU - Maria N. TURLIUC / ev. Fatma KIRMAN

Psikolojik Araştırmalarda Dindarlığa Yaklaşım Tarzları 481

Linda WOODHEAD / ev. Harun TUNÇ

Toplumsal Cinsiyet ve Sekülerleřme Teorisi 501

• **KİTAP TANITIMLARI / BOOK REVIEWS**

Tuęba BAKIRTAŐ

Biliřsel Psikoloji (E. Bruce Goldstein)..... 511

Fazlı AKIŐ

Din ve Birey (Batson, Schoenrade, Ventis)..... 517